Maandverslag insectenwerkgroep KNNV Roosendaal april 2026

Theodorushaven-Noordland-De Poort (TNP) (Bergen op Zoom)

Het bedrijventerrein Theodorushaven-Noordland-De Poort (TNP) in Bergen op Zoom wordt vergroend, waarbij ondermeer wordt gestreefd naar verhoging van de biodiversiteit van het gebied. Het groenproject maakt deel uit van het plan de Grote Oogst, een subsidieproject dat door de provincie Noord-Brabant, de gemeente en het bedrijfsleven wordt ondersteund.
Op verzoek van de stadsecoloog van Bergen op Zoom monitoren we de komende jaren op een viertal locaties in dat gebied de loopkever- en wantsenfauna. De te onderzoeken locaties zijn in overleg met de stadsecoloog bepaald. Het onderzoek wordt uitgevoerd met behulp van bodemvallen, sleepnet en klopscherm.
Op 15 april zijn op elk van de vier onderzoek locaties bodemvallen geplaatst, die vervolgens op 29 april zijn gecontroleerd. Dat leverde zeven soorten wantsen op en 34 verschillende soorten loopkevers, waaronder een roodbruin gravertje (*Clivina fossor*) en de als zeer zeldzaam bekendstaande geelsprietkruiper (*Harpalus luteicornis*) (afbeeldingen). De beide soorten treffen we overigens vaker in westelijk Noord-Brabant aan.

Borteldonk (Roosendaal)

Waterwingebied Roosendaal, ook wel bekend als Borteldonk, ligt in West-Brabant en grenst aan de stad Roosendaal. Het terrein wordt omringd door natuurterreinen, zoals de Molenbeek, Landgoed Visdonk met het Rozenven en de Rucphense bossen. Het grootste deel van het waterwingebied bestaat uit kruidenrijke graslanden, naast bos en (voormalige) hakhoutwallen. Verder wordt een deel van het terrein gebruikt als voedselbos en zijn een paar percelen in gebruik als bouwland.

In het kruidenrijk grasland bevinden zich enkele poelen. Op 24 april is in een van die poelen de aquatische macrofauna bemonsterd. Een deel van het daarbij verzamelde materiaal is uitgewerkt: negen soorten water- en oppervlaktewantsen en veertien soorten waterkevers.

De modderige bodem van een van de leegstaande poelen leverde tal van soorten land-, oever- en waterkevers uit het geslacht *Helophorus* op (afbeelding). Deze dieren zijn nog niet op naam gebracht.

’t Laag / Halsters Laag

In ’t Laag gaat onze aandacht uit naar een tweetal percelen, namelijk naar een stukje ‘boerennatuur’ nabij de Schansbaan en naar een pad langs de Boerenputten.

Het stukje boerennatuur nabij de Schansbaan bestaat uit een kruiden- en faunarijk grasland in particulier bezit, dat deel uitmaakt van het Natuurbeheerplan van de provincie.
Een strook struikgewas en een sloot scheiden het door vleeskoeien beweide grasland van een akker.
Ons onderzoek bestaat hier uit het monitoren van loopkevers in die houtsingel door middel van bodemvallen.
Op 3 en 23 april zijn die vallen gecontroleerd. We tellen er 65 loopkevers, bestaande uit zestien verschillende soorten. Zoals we mochten verwachten tellen we hier ook tal van soorten kniptorren, waaronder de koperkleurige kniptor (*Cidnopus aeruginosus*) (afbeelding).

Op 3 en 23 april tellen we vlinders en hommels voor de Vlinderstichting langs een vast traject van 500 meter bij de Boerenputten (Staatsbosbeheer). Op dat moment vliegen er vooral groentjes, vlinders waarvan de rupsen van dophei leven.

Kalmthoutse Heide

Vanuit het Grenspark Kalmthoutse Heide bereikte ons het verzoek om de aquatische macrofauna van de onlangs heringerichte vennen nabij het landgoed “De Markgraaf” te monitoren. Bij ons bezoek aan dit gebied op 30 april blijken de vennen daar echter nagenoeg droog te staan. Verder onderzoek blijft er dit jaar achterwege.

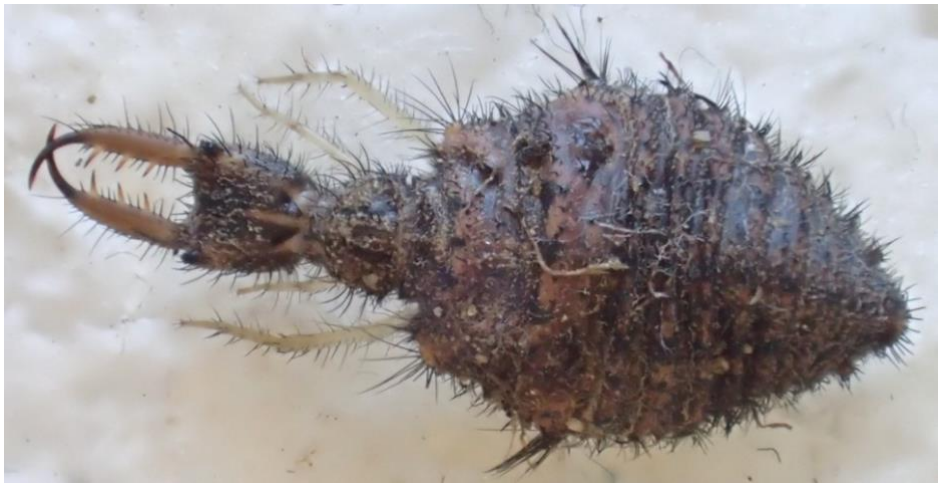
Wildernissen (Putte / Berendrecht)

In het door Natuurmonumenten beheerde bosgebied De Wildernissen zijn verschillende delen ontbost om meer nestelgelegenheid voor de nachtzwaluw te creëren. Eén van die ontbosten plekken wordt met instemming van Natuurmonumenten gedurende een periode van vijf jaar met behulp van bodemvallen door ons gemonitord. De bodemvallen worden eens per veertien dagen gecontroleerd, deze maand op 5 en 18 april.

Opvallend is de massale aanwezigheid van de grijze bolsnuittor (*Philepedon plagiatum*) (afbeelding): 26 stuks op 5 april en maar liefst 60 veertien dagen later.

Langs de rand van het open zand treffen we tal van “valkuilen” aan waarin larven van mierenleeuwen (*Myrmeleontidae spec*.) (abeelding) geduldig wachten op mieren, die in hun “valkuil” terecht komen.

De Kleine Meer

Granaatven

Op 10 april zijn de waterinsecten van het Granaatven gemonitord. Het ven staat dan vrijwel leeg en we treffen er niet meer dan twee soorten waterkevers aan: twee roodpootwatertorren (*Hydrobius fuscipes*) en achttien kleine spinnende watertorren (*Berosus signaticollis*) (afbeelding). Vanaf medio april staat het ven droog.

De flora rondom het ven is bijzonder soortenrijk, temeer omdat ook de bodem ervan van zeer vochtig naar kurkdroog gradeert, geeft daarom ook de entomofauna er een grote biodiversiteit te zien.

Bij de herinrichting van de Kleine Meer is deze locatie onaangetast gebleven.
Op 10 april zijn er een aantal bodemvallen geplaatst, die twee weken later worden geleegd. De potvallen leveren zestien soorten loopkevers op, waaronder de fraaie zwartsprietfluweelloper (*Chlaenius nigricornis*) (afbeelding).

Ranonkelven
Ten zuiden van het (niet langer voor publiek toegankelijke) Ranonkelven is bij de herinrichting van de Kleine Meer een groot stuk bos gekapt, zodat straks de heide vanaf de oever van dat ven één geheel gaat vormen met het open gebied van de Staartse Heide. Hazelworm en gladde slang kunnen hun leefgebied straks vanaf de Staartse Heide tot aan het Ranonkelven uitbreiden.
Op een zandrug in dat gebied heeft Natuurmonumenten enkele majestueuze sitka-sparren gehandhaafd. Op die plaats zijn enkele potvallen ingegraven, die op 8 en 23 april zijn gecontroleerd. In de vallen treffen we onder andere de grote dennensnuittor (*Hylobius abietis*) (afbeelding) en de dennenkniptor (*Agrypnus murinus*) aan.

Jagersrust

Tegelijk met de herinrichting van de Kleine Meer ging ook het aangrenzende grasland van Jagersrust op de schop. In dat grasland ligt een waterplas: het Leemven. Op 10 april zijn de waterinsecten van die plas bekeken: slechts twee soorten kevers en twee soorten waterwantsen zijn er gesignaleerd.

De Abdijbossen (waterwingebied De Pottenbergen, Ossendrecht)

Op 17 april vindt in het EVIDES-pompstation De Pottenbergen overleg plaats tussen de ecologen van Waterbedrijf EVIDES en medewerkers van de KNNV. Daarbij wordt overeengekomen, dat de inspanningen van de KNNV dit jaar beperkt blijven tot de vennen in het Ossendrechtse Waterwingebied.

Loopkevers op platanen

Vijf achtereenvolgende winters is op de Brabantse Wal onderzoek gedaan naar wantsen, die overwinterend achter de schors van platanen werden aangetroffen. Bij dat onderzoek zijn ook tal van kevers gesignaleerd. In *De Veelpoot*, het orgaan van de landelijke Insectenwerkgroep (LIW) van de KNNV wordt verslag gedaan van de loopkevers, die bij dat onderzoek zijn aangetroffen. Zie:

https://liw.knnv.nl/kennisbank/veelpoot/ Eerder werden ook de waarnemingen van lieveheersbeestjes op platanen gepubliceerd.

SOLAR-parken Zonneland en Zonneveld (Dassenberg, Bergen op Zoom/Steenbergen)

Op 28 april vindt in het MEC (Roosendaal) overleg plaats over de eindrapportage van de monitoring van flora en fauna van het solarpark Zonneveld (Bergen op Zoom) en van een perceel landbouwgrond in het landgoed Dassenberg, waar het voornemen bestaat om ook daar een solarpark op te richten (Zonneland, Steenbergen).
Daarbij zijn vertegenwoordigers van de KNNV aanwezig, evenals Michel Suijkerbuijk (Zonneland Dassenberg Steenbergen B.V. / ODURA B.V.), en Friso van der Zee (Wageningen Environmental Research).
Friso presenteert hierbij zijn synthese van de door de diverse KNNV-leden opgemaakte (deel)verslagen.